

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní Mgr. Jarmilou Úředníčkovou v právní věci

žalobce: **S. H.**
státní příslušnost Alžírsko
zastoupen Mgr. Pavolem Kehlem, advokátem sídlem 110 00 Praha 1,
Panská 895/6

proti
žalovanému: **Ministerstvo zahraničních věcí**
sídlím 118 00 Praha 1, Hradčanské nám. 5

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 3. 2022 č. j. 302769-2/2022-VO

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 3. 2022 č. j. 302769-2/2022-VO **se zrušuje** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci na nákladech řízení částku 15 508 Kč ve lhůtě 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou v zákonné lhůtě se žalobce domáhal přezkoumání v záhlaví uvedeného rozhodnutí, jímž žalovaný rozhodl v řízení o žádosti o nové posouzení důvodů neudělení krátkodobého víza tak, že rozhodnutí Velvyslanectví České republiky v Alžíru ze dne 27. 1. 2022 o zamítnutí žádosti o krátkodobé vízum č. X, podané dne 13. 12. 2021 je v souladu s § 20 odst. 5 písm. e) zákona o pobytu cizinců. Žalobce namítal, že napadené rozhodnutí neodpovídá skutečnému stavu. Do manželského svazku nevstupoval z účelových důvodů. Poukázal na to, že se podrobil poměrně detailnímu výslechu, stejně tak jako i jeho manželka a striktně odmítá, že by vzniklý nesoulad bylo možno interpretovat jako zásadní rozpor či protimluv. Oba manželé odpověděli na dotazy, přičemž pokud on něco na rozdíl od své manželky „nezmínil“ nebo nezdůraznil, nejde o skutečnost, která by odůvodňovala závěr o účelovosti jejich sňatku. K závěru žalovaného, že pár nebyl před svatbou v dlouhodobém vztahu, žalobce připustil, že se jeho manželka s ním před sňatkem viděla třikrát a při třetí návštěvě uzavřeli sňatek. Na druhou stranu v mezidobí mezi těmito návštěvami uplynula poměrně dlouhá doba a je tedy zřejmé, že manželé nevstupovali do manželství záhy poté, co se seznámili, ale po uplynutí cca dvou let od jejich seznámení. O jejich vztahu se dá hovořit jako o vztahu intenzivním s přihlédnutím k tomu, že manželka je zdravotně postižená a oba dva dělali vše pro to, aby svůj vztah „na dálku“ udrželi. Poukázal na to, že manželka není s ohledem na svá zdravotní omezení zcela svobodná co do rozhodnutí vydat se na cestu za svým manželem. Ostatně ani finanční náklady na cestování nejsou malé, a proto platí, že manželé dělali „co mohli“, aby se dle možností osobně setkali.
2. K závěru žalovaného, že způsob seznámení je typickým případem tzv. marriage by deception je pouhou ničím nepodloženou domněnkou. Správní orgán patrně presumuje způsob, jakým by se správně vzato měli manželé seznámit. Nicméně seznámení nebylo naplánované za účelem sňatku, a ani žádný jiný důkaz nesvědčí pro závěr, že by tomu tak bylo. Namítal, že o účelovém jednání by bylo možno uvažovat např. v situaci, že by bylo prokázáno sjednání této schůzky jinými osobami. V jeho případě však šlo o prostou náhodu seznámení přes internet. Závěr správního orgánu je nepřezkoumatelný a jedná se o pouhé vlastní domněnky správního orgánu.
3. K argumentaci žalovaného, že se jedná již o šestou žádost o vízum a že neuvedl nové skutečnosti, žalobce namítal, že i v této části je rozhodnutí nepřezkoumatelné. Manželé jasně uvedli, že v době projednávání žádosti žijí společně na území Alžíru. Manželka za ním přicestovala, žijí ve společné domácnosti tam, kde jim je to umožněno. Správní orgán se upjatě zaměřuje na skutečnost, že manželce bylo uděleno toliko roční vízum, které ona označila jako „alžírský občanský průkaz“ a on naopak hovořil o „trvalém pobytu“. Poukázal na to, že ani jeden z manželů nemá právní vzdělání a je logické, že se v institutech pobytů v Alžírsku nevyznají. Nic to ovšem nemění na skutečnosti, že oba aktuálně žijí ve společné domácnosti ve městě T. Namítal, že správní orgán se opakovaně obrací na jeho pobytovou historii a zdůrazňuje, že mu byla účelovost jeho jednání opakovaně prokázána za použití informací z předchozích řízení, nicméně absolutně se opomněl zabývat aktuálním stavem mezi manžely. Z konstantní judikatury správních soudů přitom vyplývá, že i účelový sňatek, kterým tak či onak jeho sňatek nebyl, může být následně zhojen ve vztah pravý, nepředsíraný. Zdůraznil, že jeho manželka popsala, že její život v Alžírsku není jednoduchý, a to zejména s ohledem na skutečnost, že toto prostředí není přizpůsobeno potřebám invalidů (tzv. bezbariérové prostředí). Zároveň nemá v Alžírsku řádnou zdravotní péči, pročež se vystavuje možným rizikům. To vše prokazuje, že i přes

všechna úskalí je vztah stálý a trvalý. Je pravdou, že se jedná o jeho již šestou žádost o vízum, nicméně v minulosti se na právního zástupce neobrátil a proti zamítavým rozhodnutím správních orgánů žalobou nebrojil. Nikdy tak nedošlo k soudnímu přezkumu předmětných rozhodnutí.

4. Žalobce dále namítal, že poněkud dramaticky vyznívá pasáž napadeného rozhodnutí, ve které je nařčen z toho, že svou manželku snad zadržuje proti její vůli ve své domovské zemi. V rámci pohovoru uvedl, že svou manželku do ČR „nepustí“, nicméně toto prohlášení není osamocené a hned v další části pohovoru vysvětlil, jak toto své prohlášení myslel. Uvedl, že cestování samotné manželky je samo o sobě nebezpečné, obává se, že by se jí mohlo něco stát a k cestování by potřeboval zajistit manželce asistenci. Zdůraznil, že nikoho nevydírá. Ostatně i jeho manželka situaci popsala tak, že zpět do ČR bez svého manžela odejít nechce. Zdravotní situace na straně jeho manželky jí neumožňuje létat sem a tam. Každý let musí být pečlivě uvážěn, protože je spojen s finančními výdaji a také potenciálním zdravotním rizikem. I v této části je rozhodnutí žalovaného nepřezkoumatelné, odporuje § 68 odst. 3 s.r.s.
5. K závěru žalovaného, že manželé se rozcházejí, pokud jde o jejich tvrzení o místě společného života, poukázal na to, že v rámci provedeného pohovoru hovořil o Alžírsku jako o aktuálním místě pobytu. Nicméně i samotná skutečnost, že o schengenské vízum požádal, jasně deklaruje, že do České republiky přicestovat chce. Z logiky tedy vyplývá, že snahou obou manželů je žít spolu v České republice. Aktuálně žijí tam, kde jim to situace umožňuje, tedy v jeho domovské zemi. Jelikož ale žádné vízum, které by jej opravňovalo pro vstup do ČR, nemá, nezbývá jim jiná možnost, než v zájmu zachování vztahu, žít ve společné domácnosti v jeho domovské zemi.
6. Co se týká argumentace žalovaného, že pár nepřijal žádný dlouhodobý závazek, žalobce uvedl, že z poměrně plastického vyličení sociálních a příjmových poměrů plyne, že on a ani jeho manželka nejsou natolik solventní, aby si pořizovali nemovitosti, automobil, atp. Na stranu druhou již samotná skutečnost, že jeho manželka získala na území Alžírsko pobyt a následně zde přicestovala, deklaruje, že jde o závazek žít spolu, a to za podmínek, které nejsou velmi přející jeho manželce. Žalovanému vytkl, že by tedy měl hodnotit uvedený indikátor při zohlednění sociální a příjmové situace na straně manželů. Skutečnost, že manželé nepřijali větší finanční závazek, nemůže představovat záminku pro hodnocení kvality jejich vztahu. Náзор žalovaného, že nelze konstatovat, že se nejedná o účelově uzavřené manželství, je dle žalobce důkazem toho, že správní orgán přistoupil k posouzení jeho žádosti a priori zaujatě a s předem vykonstruovaným závěrem. Primární povinností žalovaného je, aby manželský svazek respektoval a považoval jej za svazek řádný, a to až do doby, pokud se neprokáže opak. On však byl od počátku řízení v pozici, kdy měl povinnost prokazovat, že jeho manželství není účelové. Takováto praxe žalovaného je ovšem příkladem jeho protiprávního postupu a je v rozporu se zásadou tzv. materiální pravdy.
7. K absenci požadovaných dokladů (nedoložení na výzvu) žalobce uvedl, že správní orgán neuvedl zákonné ustanovení, na základě něhož byl vyzván k odstranění nedostatků žádosti o vízum. Vyslovil přesvědčení, že žádné takovéto ustanovení neexistuje, jeho žádost byla kompletní. Poznamenal, že náležitosti žádosti upravuje článek 10 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ze dne 13. 7. 2009 o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex), který ale v žádném případě neukládá žadateli povinnost dokládat svatební

fotografie, doklady o jeho příjmu a další doklady, na absenci kterých žalovaný staví svůj právní závěr o účelovosti manželství. Tento postup je navíc v rozporu s ust. § 6 odst. 2 správního řádu, neboť správní orgány nejsou oprávněny vyžadovat po něm doklady, které nestanoví právní předpis. Co se týče pochybností ohledně jeho zaměstnání, žalobce uvedl, že v současné době podniká. Jeho matka zemřela 5. 7. 2021. Měla několik vlastních obchodů. V rámci rodiny se musel se svými sourozenci rozhodnout, kdo převezme který z obchodů. On získal možnost provozovat prodejnu a jde o jeho vlastní podnikání.

8. Žalobce dále namítal, že správní orgán vycházel z předpokladu, že jeho manželka nedoložila k žádosti lékařskou zprávu z České republiky o tom, že je nemocná. Toto není pravda. Tyto doklady doložil k žádostem podaným v roce 2020 a 2021. Správní orgány obou stupňů přitom hodnotily pobytovou historii i v souvislosti s jeho předchozími žádostmi, a tedy informace o zdravotním stavu jeho manželky měly být vyhodnoceny, což se však nestalo. Zdůraznil, že žádost o vízum podával v době, kdy již žili s manželkou ve společné domácnosti v Alžírsku. Je logické, že aktuální zprávou o jejím zdravotním stavu může být pouze lékařská zpráva z Alžírska. Žalovanému vytkl, že nevyhodnotil řádně a správně informace uvedené v lékařských nálezech, čímž zatížil své rozhodnutí nepřezkoumatelností. Z předložené lékařské zprávy vyplývalo, že jeho manželka je těhotná. Bohužel o plod přišla, a to z důvodu operace, kterou prodělala v Alžírsku. Operaci se podrobila 25. 3. 2022 na klinice De Val v hlavním městě. Tato klinika aktuálně provádí pravidelné kontroly zdravotního stavu jeho manželky. Ze snahy obou manželů o zplození potomka tak jasně vyplývá, že jejich vztah je skutečný a oba manželé mají navzdory všem problémům a překážkám snahu o budování rodiny a společného života. Správní orgán jeho žádost zamítl pouze na základě svých domněnek, které však nemají žádný reálný podklad ve spise.
9. Žalovaný v písemném vyjádření navrhl zamítnutí žaloby. Odkázal na obsah napadeného rozhodnutí, z něhož citoval a vízový spis s tím, že nepokládá napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné. Vzal v potaz všechny důkazy předložené ve věci ze strany žadatele a jeho manželky, včetně spisů z předchozích žádostí a současně s manžely provedl paralelní pohovory, čímž dostal podmínce zjistit dostatečně skutkový stav v tom rozsahu, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti. Zkoumal následně jednotlivé důkazy individuálně, ale i v jejich vzájemné souvislosti a na základě provedeného šetření vydal napadené rozhodnutí.
10. U jednání účastníci setrvali na svých stanoviscích k věci.
11. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 s.ř.s., zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů), a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
12. Krajský soud předesílá, že při přezkumu napadeného rozhodnutí je vázán ust. § 75 odst. 1 s.ř.s., z něhož plyne, že soud musí vycházet ze skutkového a právního stavu, jaký tu byl v době vydání napadeného rozhodnutí, tedy dne 10. 3. 2022. Proto tvrzení žalobce o tom, že se jeho manželka v Alžírsku dne 23. 3. 2022 (tj. po vydání napadeného rozhodnutí) podrobila operaci, je tvrzením nepřípustným v tomto řízení a současně soud ani neprovedl z důvodu nadbytečnosti důkazy lékařskými zprávami a RTG snímky, které žalobce k uvedenému tvrzení navrhoval. Z důvodu nadbytečnosti soud rovněž neprovedl důkazy navrhované žalovaným, a to korespondencí mezi Velvyslanectvím ČR v Alžírsku a společností Halliburton, o níž žalobce v minulosti tvrdil, že je u uvedené společnosti

zaměstnán, neboť žalobce dokládal pracovní smlouvu u uvedené společnosti k žádosti ze dne 18. 1. 2021, kterážto žádost byla zamítnuta a v posuzovaném řízení o žádosti ze dne 13. 12. 2021 netvrdil, že je v pracovním poměru u uvedené ropné společnosti, naopak uváděl, že od 1. 10. 2021 provozuje obchod s potravinami, k čemuž správní orgán provedl důkaz výpisem z obchodního rejstříku. Soud předmětné důkazy korespondencí mezi Velvyslanectvím ČR v Alžírsku a společností Halliburton považoval proto za nadbytečné.

13. Ze správního spisu bylo zjištěno, že dne 13. 12. 2021 podal žalobce na Velvyslanectví České republiky v Alžíru žádost o krátkodobé schengenské vízum jako rodinný příslušník občanky EU k jednomu vstupu. Velvyslanectví České republiky v Alžíru dne 26. 1. 2022 uvedenou žádost zamítlo. Dospělo k závěru, že manželství žalobce je nutno považovat za účelové – marriage of deception, uzavřené za jediným účelem, kterým je získání víza pro pobyt v schengenském prostoru. Dle správního orgánu I. stupně žalobce při realizaci svého záměru požádal o vízum proto, aby na jeho základě zneužil práva přiznaná rodinným příslušníkům občanům Unie, a to sice práva volného pobytu a pohybu zaručených na základě Směrnice 2004/38/ES o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, jež by mu jinak nepříslušela. K tomu dále uvedl, že preambule Směrnice 2004/38/ES mimo jiné uvádí, že členské státy by měly mít možnost bránit se proti účelovým rodinným vztahům vzniklým výhradně s cílem domoci se práva na volný pohyb a pobyt v členském státě Evropské unie. Dle správního orgánu žalobce nedoložil žádné nové skutečnosti, které by svědčily v jeho prospěch. Žalobce pětkrát neúspěšně žádal o krátkodobá schengenská víza do České republiky za účelem návštěvy manželky. Součástí správního spisu jsou kopie cestovních dokladů žalobce a jeho manželky, oddací list, karta zahraničního rezidenta vystavená manželce žalobce v Alžírsku, záznamy z pohovorů s žalobcem dne 4. 12. 2019 a dne 13. 12. 2021, záznam pohovoru s manželkou žalobce paní M. H. dne 4. 12. 2019 a dne 13. 12. 2021, zdravotní dokumentace manželky žalobce, výpis z jejího bankovního účtu, výpis z trestního rejstříku žalobce, osvědčení o školení žalobce, výplatní pásky na jméno žalobce ve společnosti Halliburton, výpis z obchodního rejstříku žalobce, fotografie zachycující žalobce a jeho manželku a fotografie s jejími rodinnými příslušníky. Proti rozhodnutí velvyslanectví podal žalobce žádost o nové posouzení důvodů neudělení víza. Žalovaný rozhodnutím ze dne 10. 3. 2022 č. j. 302769-2/2022-VO shledal rozhodnutí Velvyslanectví České republiky v Alžíru ze dne 27. 1. 2022 o zamítnutí žádosti žalobce o krátkodobé vízum č. X, podané dne 13. 12. 2021 za souladné s § 20 odst. 5 písm. e) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR (dále jen zákon o pobytu cizinců).
14. Žalovaný uvedl, že při posuzování žádosti o nové posouzení postupoval ve smyslu Sdělení Komise Evropského parlamentu a Rady o pokynech pro lepší provádění a uplatňování Směrnice 2004/38/ES, č. COM (2009). Zohlednil také Sdělení Komise č. COM (2014) 604, jehož přílohou je Příručka pro řešení otázky účelových sňatků mezi občany EU a státními příslušníky třetích zemí v kontextu práva EU o volném pohybu občanů EU.
15. Žalovaný v souladu s těmito doporučeními nejprve zkoumal, zda existují indikativní kritéria poukazující na to, že zneužití práv manžely je nepravděpodobné. Žalovaný konstatoval, že se jedná již o šestou žádost o krátkodobé schengenské vízum a že žalobce neuvedl nové skutečnosti svědčící v jeho prospěch, nesnaží se vysvětlit zásadní rozpory, které opakovaně vedly k zamítavému rozhodnutí správních orgánů, jimiž jsou např. účelové navázání vztahu s manželkou, nepravdivá a několikrát pozměněná tvrzení o finančním daru na podnikání, resp. léčebné výdaje či svatební dar mahar a další. Žalovaný

vedl, že s ohledem na princip předvídatelnosti a kontinuity správního řízení a vzhledem k prohlášení žalobce, že se v jeho životě od předchozí zamítnuté žádosti nic zásadního nezměnilo (žalovaný poznamenal, že žalobce nově uvedl pouze to, že mu zemřela matka), rozhodl konzistentně s předchozími žádosti a odkázal ve věci i na předchozí rozhodnutí správních orgánů I. i II. stupně. Žalovaný dále dospěl k závěru, že nelze konstatovat, že by žalobce bez problémů získal právo pobytu sám. K tomu uvedl, že si otevřel obchod s potravinami v T. Sdělil správnímu orgánu, že se jedná o jeho obchod a má jednoho zaměstnance. Dle žalovaného toto tvrzení nebylo prokázáno, neboť doložil výpis ze živnostenského rejstříku, z něhož vyplynulo, že jde o rodinný podnik a není jediným vlastníkem. Další rozpor žalovaný spatřoval v údajích ohledně jeho zaměstnání v ropné společnosti Halliburton, přičemž předložil pracovní smlouvu, v níž je uvedeno datum nástupu 10. 1. 2021 s trváním pracovního poměru do 1. 1. 2025. Zde byl zaznamenán rozpor oproti předchozím žádostem o vízum. Žalobce v minulosti v pohovoru tvrdil, že pracuje pro rodinnou firmu Euro Meuble jako skladník. Tuto pracovní smlouvu žalovaný vyhodnotil jako potenciálně podvodnou. Dle žalovaného panují pochybnosti o dosaženém vzdělání žalobce. Tvrdil, že je inženýrem topografie, což nikterak nedoložil, předložil pouze jediný diplom, a to o absolvování kurzu elektrické diagnostiky automobilů a dle doloženého potvrzení absolvoval kurz během 4 dnů a nikoli 3 měsíců, jak původně v rámci pohovoru deklaroval. Žalovaný dospěl k závěru, že žalobce nemá stabilní zaměstnání. Je značně pravděpodobné, že se nebude schopen po příjezdu uchytit na českém trhu práce. Zdůraznil neznalost českého jazyka, nemajetnost žalobce, skutečnost, že se aktivně nesnaží zajistit si stabilní práci. Jeho finanční situaci nelze s ohledem na časté střídání zaměstnání považovat za stabilní. Žalovaný se zabýval i socioekonomickou situací manželky žalobce, která dle žalovaného není dobrá. Poukázal na to, že manželka žalobce pobírá invalidní důchod, který má dle doložených výpisů z bankovního účtu a tvrzení manželky žalobce činit 15 000 Kč. Současně pobírá příspěvek na péči ve výši cca 5 000 Kč. Ten je vyplácen její matce, neboť ta je pečující osobou. V České republice manželka žalobce žije v bytě s matkou a bratrem, kde má svůj pokoj. Manželka žalobce rovněž uvedla, že si občasně přivydělávala práci na počítači s výdělkem 5 000 Kč měsíčně, ovšem pokazil se jí notebook a nemůže nyní pracovat. Z důvodu údajného služebního tajemství nesdělila, pro jakou firmu či v jakém oboru pracovala. Dle žalovaného v tíživé socioekonomické situaci se manželka žalobce ocitla mimo jiné i kvůli svým vysokým dluhům. Žalovaný konstatoval, že od října roku 2021 se manželka žalobce zdržuje mimo Českou republiku a žije s žalobcem. Žalovaný hodnotil i neobjasněné okolnosti ohledně předaného finančního obnosu ve výši 5 000 Eur. K socioekonomické situaci manželů žalovaný dodal, že ti nemají relevantní znalosti o vzájemném materiálním a finančním zázemí. Žalovaný dovodil, že v případě žádosti o standardní schengenské vízum by tato žádost žalobce byla nejspíš zamítnuta z důvodu, že by byl považován za ekonomického migranta. Je tak motivován uzavřít sňatek s občankou EU/ČR a získat právo pohybu a pobytu.

16. Žalovaný se zabýval rovněž vztahem manželů před a po uzavření sňatku, který dle žalovaného netrval dlouhou dobu. Seznámili se v roce 2016 přes Tag-it. Manželku oslovil žalobce. Z pohovoru vyšlo najevo, že v době seznámení páru měla manželka žalobce vztah, který následně ukončila. Poté se seznámila a žila s partnerem, který pocházel ze Senegalu. Z tohoto vztahu pramenily její finanční potíže. Vznikl jí dluh ve výši 200 000 Kč. V nyní posuzované věci sdělila, že se jedná o dluh ve výši 320 000 Kč a vztah se Senegalcem zapřela. Žalovaný poukázal na to, že žalobce nedokázal věrohodně vysvětlit, v jaké výši má

jeho manželka půjčky a další finanční závazky a manželé tak navzájem neznají svou finanční situaci. Žalovaný dále hodnotil okolnosti, které posuzoval již v předchozích žádostech. Zopakoval, že se jedná již o šestou žádost žalobce, první dvě žádosti podal jako standardní, avšak i z těch vyplynulo, že byt byla tvrzeným účelem turistiky, měl žalobce v úmyslu setkat se s manželkou s cílem se s ní oženit. Dle žalovaného tento závěr, že se žalobce seznámil s manželkou s cílem uzavřít sňatek a získat pobyt v schengenském prostoru, jednoznačně vyplynul z pohovorů, které byly prováděny v rámci všech jeho vízových žádostí. První žádost o vízum žalobce byla zdůvodněna humanitárními důvody, žalobce tvrdil, že chce manželce „pomoci na nohy“ a při operaci. V následných žádostech tento důvod již netvrdil a uvedl, že chtěl budoucí manželce pouze přispět na operaci, což však oba v následných žádostech o vízum odmítli. V rámci online komunikace přes FB – Messenger se zasnoubili. Poprvé se fyzicky setkali v roce 2018. Již desátý den chtěli uzavřít sňatek, ale alžírské úřady uzavření sňatku nepovolily. Druhé setkání proběhlo v červenci 2018. Při třetím setkání v červnu 2019 uzavřeli sňatek v Tunisku před notářem. Žalovaný zdůraznil, že žalobce nedokázal popsat průběh obřadu, ani po písemné výzvě nedoložil fotografie ze svatby. Odmítnutí alžírských úřadů pár oddat na alžírském území žalovaný považoval za zásadní pro posuzování účelovosti manželství. Žalovaný poukázal také na rozpor v tvrzení žadatele o tom, že jeho manželka byla v roce 2017 gravidní a v pátém měsíci potratila. Žalovaný poukázal na to, že manželka žalobce se o svém těhotenství vůbec nezmínila, nadto čas těhotenství v roce 2017 je v rozporu s tvrzením manželů, že se poprvé setkali až v roce 2018, čemuž odpovídá i udělené alžírské vízum.

17. Žalovaný poukázal rovněž na to, že manželé neuzavřeli žádný dlouhodobý právní či finanční závazek. Jedná se o kritérium stanovené Příručkou. Sdělení definuje indikativní kritéria naznačující, že je zneužití práv Společenství nepravděpodobné. Ani jedno z těchto kritérií dle žalovaného nebylo naplněno a nelze tedy vyloučit, že sňatek nebyl uzavřen účelově. Jelikož prima facie nelze konstatovat, že manželství nebylo uzavřeno účelově, zabýval se žalovaný získanými poznatky během šetření a souborem indikativních kritérií, které poukazují na to, že existuje možný úmysl zneužití práv přiznaných Směrnicí výlučně za účelem obejít vnitrostátní právní předpisy upravující přistěhovalectví, které hovoří pro závěr, že manželství žadatele účelově uzavřeno bylo.
18. Žalovaný dále konstatoval, že pár se před svatbou osobně setkal pouze dvakrát, přičemž žalobce požádal svou ženu o ruku ještě před tímto setkáním. Po deseti dnech žádosti se chtěli vzít. Alžírské úřady jim to neumožnily. Uzavřeli toliko formální sňatek v Tunisku v roce 2019. Žadatel nedoložil fotografie ze svatby, ani po písemné výzvě ze strany zastupitelského úřadu. Žalovaný poukázal také na to, že žalobce se pokoušel obejít Zastupitelský úřad Alžír žádostmi o schengenské vízum do Nizozemí a do Španělska, jehož cílem měla být cesta do České republiky s úmyslem uzavřít zde sňatek. Následně žalobce podával žádosti o vízum na Zastupitelském úřadu Alžír, které mu byly zamítnuty. Konstatoval, že od svatby se manželé setkali až 2. 10. 2021, kdy manželka žalobce přicestovala do Alžírsko a začali zde spolu bydlet. Dle žalovaného, ač je tento krok shledán ve prospěch manželů, dlouhodobost manželství, resp. vztahu před jeho uzavřením, přesto nebyla naplněna. Ve prospěch manželů pak svědčí fakt, že se žalobce zná s matkou jeho manželky a že mezi manžely nefiguruje větší jazyková bariéra.
19. Žalovaný dále uvedl, že vyjádření manželů vzbuzuje pochybnosti o jejich plánech do budoucna. Poznamenal, že pár se seznámil již v roce 2016 a žalobce od počátku tvrdil, že chce žít v České republice se svou ženou. Neprojevoval však žádnou snahu učít se český

jazyk. Jeho znalosti o České republice byly velice povrchní. V rámci posuzované žádosti žalobce změnil výpověď a uvedl, že chce žít s manželkou v Alžírsku a že se tak rozhodli. Dokonce uvedl, že situace s Covid 19 je lepší v Alžírsku, než v ČR a že je moudré, že se tam jeho žena rozhodla žít. To je dle žalovaného v příkrém rozporu s vyjádřením jeho manželky, která sdělila, že v Alžírsku žít nechce. V žádosti o nové posouzení důvodů neudělení víza žalobce uvedl, že oba manželé chtějí být za každou cenu spolu, aby si mohli užít společný život. Oba by chtěli žít v České republice s ohledem na zdravotní stav manželky a její přání být se svou rodinou. K tomu žalovaný poznamenal, že žalobce naprosto mění svou výpověď oproti provedenému pohovoru, v němž uváděl, že nemá zapotřebí žít v ČR, když je jeho život v Alžírsku o dost lepší a o život v České republice nestojí. Žalovaný zval rovněž v potaz možné ohrožení manželky žalobce na životě spojené s jejím vydíráním žalobcem, který by ji potenciálně mohl proti její vůli zadržovat v Alžírsku a její vyjádření k věci podmiňovat poskytnutím zdravotní péče. Dle žalovaného žalobce v rámci pohovoru opakovaně podmiňuje poskytnutí zdravotní péče jeho manželce udělením víza a na otázku, co bude dělat v případě, když vízum nedostane, že se nezdráhá uvést, že manželku nenechá odjet samotnou, udělá špatnou věc a nechá manželku operovat v Alžírsku. Risk nechat jí odjet samotnou, že je větší, než nechat ji operovat v Alžírsku. Risk, že bude cestovat a něco se jí stane, je tak 89 %. Potřebuje někoho, kdo se o ni bude neustále starat, taky si není jistý, že se bude moci po operaci vrátit zpátky. Její zdravotní stav se horší každým dnem. K tomu žalovaný uvedl, že i manželka žalobce sdělila, že potřebuje okamžitou operaci, sama do ČR nepojede, bála by se, že by se potom už nesetkali. Žalovaný k tomu uvedl, že v žádném případě nezpochybňuje složitou zdravotní situaci manželky žalobce, ovšem v kontextu informací o jejím zdravotním stavu je zarážející vyjádření žalobce, že svou manželku do ČR nepustí, přestože by tam měla evidentně lepší lékařskou péči. V sedmém bodě pak žalovaný konstatoval, že se jedná o typický způsob seznámení, který Příručka pro účelové sňatky považuje za znak tzv. marriage by deception, tj. manželství, kdy žadatel z migračně rizikové země pouze předstírá své city, avšak jeho záměrem není vést dlouhodobý rodinný život s občankou EU, ale pouze prostřednictvím sňatku získat povolení k pobytu, a tím právo volného pohybu a pobytu v zemích EU. Žalovaný uzavřel, že prokázal, že manželství mezi žalobcem a paní H. bylo uzavřeno čistě účelově a žalobce nemá v úmyslu vést s občankou ČR rodinný život. Dle žalovaného je z uvedeného zřejmé, že nejen zneužil důvěry občanky ČR, aby se s ní oženil a získat tak pobytové oprávnění v schengenském prostoru, ale rovněž soustavně a záměrně uváděl správní orgány v omyl tím, že opakovaně účelově měnil svou výpověď. Prostřednictvím sňatku s občankou ČR se snaží pouze získat právo vstupu a pobytu v ČR. Dle žalovaného je dán zamítací důvod uvedený v § 20 odst. 5 písm. e) zákona o pobytu cizinců.

20. Krajský soud předně konstatuje, že zákonný důvod rozhodnutí o neudělení krátkodobého víza upravuje § 20 odst. 5 písm. e) zákona o pobytu cizinců. Podle něj se cizinci, který žádá o krátkodobé vízum jako rodinný příslušník občana EU, sám není občanem EU a hodlá doprovázet nebo následovat občana EU na území, krátkodobé vízum neudělí, jestliže se dopustil obcházení tohoto zákona s cílem získat vízum k pobytu na území, zejména pokud účelově uzavřel manželství.
21. Uzavřením sňatku žalobce získal postavení rodinného příslušníka občana EU [§ 15a odst. 1 písm. a) ve spojení s § 15a odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů]. Z tohoto titulu mu přísluší právo na vstup a

pobyt v České republice přiznané směrnicí Evropského parlamentu a Rady č. 2004/38/ES o právu občanů unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států. Za účelem realizace tohoto práva má také nárok na udělení krátkodobého víza. Neudělení víza proto představuje omezení práva žalobce na vstup na území ČR. Takové omezení musí splňovat podmínky stanovené předmětnou směrnicí 2004/38/ES, která v článku 35 umožňuje odeprít právo přiznané směrnicí v případě zneužití nebo podvodu, např. v podobě účelových sňatků. Bližší definici pojmu účelový sňatek nebo postup při jejich odhalování, směrnice neobsahuje. Zákon o pobytu cizinců výslovně neurčuje konkrétní znaky, které by napomáhaly vymezit, v jakých případech lze manželství považovat za účelové. Jako nezávazná výkladová vodítka lze využít Sdělení Komise a Příručku. Takto postupoval i žalovaný. Sdělení Komise definuje účelové sňatky jako sňatky uzavřené výlučně za účelem získání práva volného pohybu a pobytu podle Směrnice, na které by jinak dotyčná osoba neměla nárok. Sňatek není možné považovat za účelový sňatek pouze z toho důvodu, že je spojen výhodou přistěhovalectví nebo s jinou výhodou. Kvalita vztahu není pro použití článku 35 relevantní, konec citace. Pokud cizinec řádně doloží uzavření sňatku, platí vyvratitelná domněnka, že manželství neuzavřel s úmyslem obejít zákon o pobytu cizinců. Důkazní břemeno ohledně prokázání opaku leží výhradně na správních orgánech. Pokud tedy správní orgány nedokáží prokázat, že k uzavření manželství v daném případě došlo výlučně za účelem získání práva volného pohybu a pobytu, musí vízum udělit. K charakteru účelových sňatků se vyjádřil Nejvyšší správní soud např. v rozsudku č. j. 4 Azs 228/2015-40, v němž uvedl: „Pokud cizinec získá právní status manžela unijního občana a správnímu orgánu doloží vznik manželství, je na něj nutné pohlížet jako na rodinného příslušníka unijního občana, aniž by musel prokazovat pravost uzavřeného manželství. Teprve v případě, pokud se správnímu orgánu podaří na základě řádných skutkových zjištění jednoznačně prokázat, že výlučným účelem sňatku bylo získání výhodnějšího pobytového oprávnění a že manželé nemají a neměli v plánu vést společně manželský život, je možné uvažovat o účelovém manželství. Jinými slovy, důkazní břemeno ohledně doložení nabytého právního statusu leží na cizinci, za skutkové prokázání účelovosti manželství je plně odpovědný správní orgán. Rovněž zde má být přiměřeným způsobem respektována prastará právní zásada (jakkoli si Nejvyšší správní soud je vědom toho, že původ a vlastní smysl této zásady je mimo oblast veřejného práva), že rozhodováno má být in favorem matrimonii, tj. ve prospěch manželství.“ K zamítavému rozhodnutí nepostačují pochybnosti, ale přesvědčivá skutková zjištění o účelovosti sňatku (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 10 Azs 68/2018-39).

22. Za účelem zamezení vytváření zbytečných zátěží a překážek Komise určila soubor indikativních kritérií, která poukazují na to, že je zneužití práv nepravděpodobné (pozitivní kritéria) anebo naopak nasvědčují tomu, že existuje možný úmysl zneužít práva přiznaná Směrnicí výlučně s cílem obejít vnitrostátní právní předpisy upravující přistěhovalectví (negativní kritéria). Mezi pozitivní indikativní kritéria patří to, že:
 - manžel, který je státním příslušníkem třetí země, by bez problémů získal právo pobytu sám nebo již legálně pobýval v členském státě občana EU předtím,
 - pár byl před sňatkem v dlouhodobém vztahu,
 - pár měl společné bydliště/domácnost po dlouhou dobu,

- pár přijal vážný dlouhodobý právní nebo finanční závazek se společnou odpovědností (hypotéka na bydlení atd.). Naopak v rámci negativních indikativních kritérií lze zohlednit to, že:

- pár se před svatbou nikdy nesetkal,

- pár se neshoduje, pokud jde o jejich osobní údaje, o okolnosti jejich prvního setkání nebo důležité osobní informace, které se jich týkají,

- pár nemluví společným jazykem, kterému oba rozumí,

- důkaz o peněžní částce nebo darů předaných, aby došlo k uzavření sňatku (s výjimkou peněz nebo darů předaných jako věno v kulturách, kde je to běžnou praxí),

- v minulosti jednoho nebo obou manželů existuje důkaz o předchozích účelových sňatcích nebo jiných formách zneužití a podvodu, jejichž účelem bylo nabytí práva pobytu,

- rozvoj rodinného života pouze v době přijatého příkazu k vyhoštění,

- pár se rozvedl krátce po tom, co dotyčný státní příslušník třetí země získal právo pobytu. K tomu je třeba uvést, že tato kritéria by však správní orgány měly považovat pouze za podněty pro zahájení vyšetřování, aniž by z nich bylo možné vyvozovat automatické závěry výsledků nebo dalšího šetření (viz Sdělení Komise, oddíl 4.2).

23. Posouzení, zda se jedná o účelové manželství, je otázkou skutkovou (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 58/2013-43). Správní orgány musí zjistit skutkový stav v takovém rozsahu, aby o závěru o účelovosti manželství neexistovaly důvodné pochybnosti. Při posuzování účelovosti v manželství je nutné prokázat kumulativně, jak úmysl obcházet zákon o pobytu cizinců k získání pobytového oprávnění, tak i úmysl nevést společný manželský život.
24. Krajský soud dále považuje za podstatné zdůraznit, že účelovost manželství nelze hodnotit pouze ke dni vzniku manželství, ale je třeba vztahy mezi manžely posuzovat i po dobu správního řízení až do rozhodnutí žalovaného. Vztahy mezi manžely se totiž vyvíjejí. Pokud manželství plní svou funkci, není možné takové manželství považovat za účelově uzavřené. Ani v případě, že tomu tak od jeho úplného počátku nebylo (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu č. j. 5 As 104/2011-102, č. j. 10 As 375/2019-39, rozsudek Krajského soudu v Plzni č. j. 57 A 37/2019-67). Krajský soud dospěl k závěru, že žalovaný se v napadeném rozhodnutí zaměřil primárně na okolnosti, které hodnotil již v rámci předchozích žádostí žalobce o krátkodobé vízum a zaměřil se na okolnosti, za nichž došlo ke seznámení manželů, uzavření manželství, tehdy konstatované nesrovnalosti v údajích, které manželé uvedli v rámci svých pohovorů. Ovšem ani ty dle názoru soudu nepředstavovaly nějaké zásadní rozpory, neboť oba se shodovali na okolnostech seznámení, průběhu jejich společných setkání, svatby a společných plánech do budoucna a znali i osobní a aktuální informace ze svého života. Soud žalovanému vytýká, že ne zcela korektně hodnotil skutečnosti plynoucí z pohovorů s oběma manžely a jimi projevenou vůli žít společně. Je třeba zdůraznit, že v době rozhodování žalovaného manželství žalobce trvalo téměř 3 roky a od 2. 10. 2021, kdy manželka žalobce přicestovala za ním do Alžírsko, žijí ve společné domácnosti a žalobce se o svou manželku stará. Z pohovoru s jeho manželkou je zřejmé, že je jí oporou a že oba dva dělali vše pro to, aby svůj vztah udrželi. Žalovaný vytrhl z celkového kontextu prohlášení žalobce, že svou manželku do

České republiky nepustí. Žalobce v pohovoru v dalších větách totiž vysvětlil, jak toto své prohlášení myslel. Zdůraznil, že pro jeho manželku, která trpí závažným zdravotním postižením, je cestování samo o sobě nebezpečné, nemůže cestovat sama, potřebuje asistenci, on se bojí, že by se jí mohlo něco stát. I manželka žalobce situaci popsala shodně, a to tak, že do České republiky bez svého manžela odejít nechce. V daných souvislostech pominout nelze ani finanční náklady na cestování, které nepochybně nejsou malé, a to i s ohledem na sociální a ekonomickou situaci manželů. V této souvislosti soud souhlasí i s námitkou žalobce, že v průběhu správního řízení bylo zjištěno, že pokud žalobce a jeho manželka nepřijali žádný dlouhodobý závazek, odpovídalo to jejich sociálním a příjmovým poměrům. Žalovaný měl tedy hodnotit indikátor spočívající v tom, že manželé nepřijali žádný dlouhodobý právní, finanční závazek při zohlednění jejich sociální a příjmové situace. Soud rovněž sdílí výhrady žalobce o tom, že okolnosti a informace ohledně zdravotního stavu jeho manželky měly být vyhodnoceny ve vazbě na to, že v době, kdy žalobce podával dne 13. 12. 2021 posuzovanou žádost o krátkodobé vízum, jeho manželka s ním už bydlela v Alžírsku a bylo proto zcela logické, že aktuální zprávou o jejím zdravotním stavu mohla být toliko zpráva z Alžírska. Krajský soud uznává, že způsob, jakým se manželé seznámili i způsob, jakým uzavřeli manželství se může jevit jako nestandardní. Ze soudní judikatury však plyne, že neexistuje jeden společensky akceptovaný model manželství s jasně definovaným obsahem, lidé jsou různí, uzavírají sňatky z různých pohnutek a logicky se liší i následný obsah svazku, přičemž za účelově uzavřený proto nelze označit každý sňatek cizince s občanem EU, který v očích správního orgánu nedosahuje kvality ideálního modelu manželského vztahu (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 10 Azs 68/2018-39). Z uvedené judikatury se rovněž podává, že je třeba dokládat snahu obejít zákon o pobytu cizinců, tj. uzavřít svazek pouze za účelem získat pobytové oprávnění, nikoliv nedokonalosti vztahu manželů. Judikatura také hovoří o tom, že při absenci zřejmých skutkových důvodů svědčících o účelovosti manželství, je nutné se i přes přetrvávající pochybnosti přiklonit na stranu žadatele a vízum mu udělit. V dané věci ovšem dle názoru soudu bylo jednoznačně prokázáno, že manželství žalobce a paní H. plní svou funkci, manželé žijí od října roku 2021 ve společné domácnosti a jejich manželství plní svou funkci. Krajský soud tedy dospěl k závěru, že se správním orgánům nepodařilo prokázat, že manželství žalobce je účelové. Závěr žalovaného, že žalobce ve skutečnosti nemá zájem o život s manželkou, občankou České republiky a že jeho snahou je prostřednictvím sňatku získat právo volného pobytu a pohybu, nemá oporu ve spisovém materiálu. Soudu proto nezbylo, než rozhodnutí žalovaného zrušit podle § 76 písm. b) s.ř.s. a věc vrátí žalovanému k dalšímu řízení podle § 78 odst. 4 s.ř.s. V dalším řízení je správní orgán vázán právním názorem soudu, že v případě žalobce a jeho manželky soud nenašel dostatečně indicie, které by popíraly jejich snahu vést společný manželský život. Skutkový závěr správního orgánu o účelovosti manželství, z důkazů obsažených ve správním spisu, neplyne. Rozhodnutí o neudělení víza proto nebylo správné. Pokud se tedy v dalším řízení neobjeví závažná nová skutečnost, která by svědčila o účelovosti sňatku, velvyslanectví vízum žalobci udělí.

25. O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s.ř.s. a uložil žalovanému, který ve věci neměl úspěch, zaplatit procesně úspěšnému žalobci na nákladech řízení částku 15 508 Kč, a to ve lhůtě 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce. Náklady řízení sestávají z nákladů právního zastoupení, a to z odměny za 3 úkony právní služby po 3 100 Kč (příprava a převzetí zastoupení, sepsání žaloby, zastoupení u jednání soudu) podle § 7 bod

5, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 vyhl. č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění pozdějších předpisů, 3 režijních paušálů po 300 Kč k uvedeným úkonům právní služby dle § 13 odst. 4 advokátního tarifu, náhrady za ztrátu času v souvislosti s cestou zástupce žalobce k soudnímu jednání z jeho sídla a zpět v rozsahu čtrnácti půlhodin po 100 Kč, což je 1 400 Kč, a náhrady jízdného ze sídla advokáta k soudu 439 Kč a zpět 469 Kč dle předložených jízdenek Českých drah, státní organizace.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Brno, Moravské náměstí č. 6. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ostrava 27.01.2023

Mgr. Jarmila Úředníčková
samosoudkyně